

Muuhili muhulu wa ndou

Tshivenda

Harold Gondwe

Muuhili muhulu wa nđou

Yo ñwalwa nga Harold Gondwe
Mufanisi Karen Ahlschläger

Yo ḥalutshedzelwa nga Constance Mukondeleli Nembahé

Kale kale, Ndou yo vha i yone khosi ya phukha dzoṭhe.

Ei Ndou yo vha i sa lengi u fhela mbilu. Ndou yo vha i tshi ofhiwa nga phukha dzoṭhe. Ipfi l̄ithihi fhedzi ji no bva kha Ndou lo vha ji tshi ofhiwa nga phukha dzoṭhe.

Hetsho tshifhinga, Ndou yo vha i si na muvhili muhulu. Yo vha i na muvhili wo linganelaho. linganelaho. O vha tshi ḥoda u lingana na Ndau.

Matsheloni mañwe na mañwe, phukha dzo̥the dzo vha dzi tshi yo zwima uri dzi wane zwi̥liwa. Sa N̥dou na yone sa dziñwe phukha yo vha i tshi yo zwima uri i wane zwi̥liwa na vha mu̥ta wayo.

Ho vha hu tshi vha hu na zwi̥liwa mu̥tani wayo tshifhinga tsho̥the. Ho vha hu sa shaiwi tshithu.

Liñwe ḋuvha n̥dou yo vha i tshi khou bvafha. Ya ḋi vhudza uri: "Ndi n̥ne khosi ya phukha dzo̥the, fhedzi ndi kha ḋi yo zwima sa dziñwe phukha. Hezwi zwi tea u guma. Phukha iñwe na iñwe i tea u ḋisa zwi̥liwa hafha mu̥dini wanga."

Ndou yo zwi vhona uri ya sa ða na muhumbulo nga u þavhanya, i ðo fa na vhana nga ndala ngauri i khou bvafha.

Ndou ya ða na muhumbulo, Ya ði setshela ya pfala i tshi ri: "Muhumbulo wanga u ðo ita uri ndi si yo zwima lwa tshifhinga tshilapfu.

Ndou ya vhidza muvhuduða mushumeli wayo.

Muvhuda wa da phanda ha ndou wa ri:
“Ndi fhano musanda..., ndi nga thusa nga mini
namusi?”

Muvhuda u ofha ndou nga maanda. Musi wo
khakha, Ndou i do tota ndevhe u swika dzi tshi
bva malofha.

“Hu do vha na ndala kha heli shango, a hu nga
ni mvula lwa tshifhinga tshilapfu, a hu nga meli
tshithu. Phukha dzothe dzi tea u disa zwiliwa
fhano musanda uri a vhulungee.” Yo amba nga
ipfi lihulu.

“Musanda vha khou toda ndi tshi ita mini?”

“Muvhuča, ḥetshesesa zwavhuči! Ndi a zwi
diivha uri ndehevhe dzau a dzi pfi zwavhuči.
Ri do semanesa arali wa khakha.”

“Ndi khou vha pfa zwavhuči Musanda.
Ndi nga si ite vhukhakhi.”

“Ndi a vha fulufhedzisa, ndi khou vhuya
zwenezwino.” Ndi muvhuča u tshi khou ḥuwa
nga luvhilo.

“Vhatu vha hashu! Musanda washu vho ndau
vha ri u bva matshelo, ri tea u isa zwičiwa
zwashu khavho ngauri hu khou ḫa gomelelo
na ndala khulu, zwino vha khou ḫoda uri
vhulungela zwičiwa.”

Muvhuđa wa gidima na shango lođhe la
Vho Ndau, u tshi khou đivhadza mulaedza
u no bva musanda.

Thuđwa yari: Tshilau yo
vhudza musanda uri a tshi
nga fi nga ndala, hu na
miri minzhi."

Ndi tendelana na iwe
Thuđwa." Hu amba
Phunguhwe.

"Yowee! Musanda vha a dina. Ri ḫi ḫi vhulungela mahayani ashu." Hu amba Tshivhingwi tsho sinyuwa.

"Na n̄e ndi khou ni tekedza khonani yanga, Ri ḫo ḫi vhulungela riñe vhañe" Ndi Phala i no ralo.

"N̄e a thi nga zwi iti hezwo, a thi nga isi!" Ndi Ndau i no ralo i tshi khou isa phanda na u la ñama.

Hu saathu fhela maðuvha manzhi, zwiliwa zwa vha zwe ðadza nndu ya vho Ndou. Ndou ya ði setshela, ðisetshela i tshi hou vhona uri muhumbulo wayo wo shuma.

A thoma u la tshiñwe na tshiñwe tshine ya funa sa, ñama, mitshelo, miroho, ya nwa tshiñwe na tshiñwe tshine ya funa.

Zwi saathu humbulwa, muvhili wa Ndou wa vha muhulu. Milenzhe na ndevhe na zwone zwa hula nga u þavhanya.

Ndou ya zwi vhona uri yo ita vhukhakhi,
ya thoma u ita ndowendowé uri muvhili u si
hule u sa imi. Naho zwe ralo muvhili wa aluwa
u tshi ya.

Ndou yo pfala i thsi ri: "Ndo ita vhukhakhi,
zwino ndi tea u la maṭari fhedzi, ndi ime
u la tshinwe tshinwe uri muvhili wanga u
fhungudee." Ndou yo disolesa, mashudu
mavhi tshinyalelo yo vha yo no itea.

Muvhuđa wo vhonz urii hu na zwiňwe zwi
songo dzudzanyeaho kha Musanda. Yo pfala
wo pfala u tshi khou vhudzisa:

“Musanda, a vha vuvi zwavhuđi?”

“Ndi vhonala ndi tshi lwalla? Muvhuđa! U songo
ntsinyusa. A u na mushumo u ne wanga ita
afha nduni?”

Aiwa Musanda wanga! Ndi ngauri ndi khou
vhona muvhili u tshi khou hula u tshi ya ɖuvha
liňwe na liňwe.” Ndi Muvhuđa wo no ralo.

“Ndi nga thusa nga mushonga wa u ondisa,
u a shuma.” Ndi Muvhuča u tshi khou
setshela thungo. “Muvhuča!
A thi khou ḥoča thuso yau, u khou zwi pfa?”

“Ndi nga vha fha mushonga arali vha mpha
zwine nda ḥoča.” Ndi muvhuča u tshi khou
tshutshudza Nđou.

Ndou yo sinyuwa yari: “Tuwa tsini na n̥e phanda ndi do u vhulaha! Hoyu ndi muvhili wanga, a thi qivhi uri ndi mini u tshi khou whilela.”

“Ndo vha ndi tshi khou tod़a uri u nnyite Khosi nwedzi muthihi fhedzi vha tshi khou nwa mushonga wa u ondisa.”

“Hezwo zwi nga si itee.” Ndi Ndou i tshi khou lingedza u bata Muvhuđa, Muvhuđa wa shavhela kule.

“Vha nga si mpfare, kha vha humule muvhili wavho wo hulesa.” Ndi Muvhudzi Mu tshi khousea.

"Hezwo zwe vha kona ngauri vha a bvafha.
Kha vha ḋo vhona uri vho tou ita hani zwino?"
Ndi Muvhuḍa u tshi isa phanda na u kolela
Ndou.

Ndou ya ḋi fhumulela ngauri yo vhona uri
zwi ne ya nga ita nga nda ha u ḥa maṭari. Yo
fulufhela uri u ita hezwi ndi zwone zwine zwa
do thusa u fhungudza muvhili.

Mashudu mavhi, u swika na ḥamusi muvhili
u tshe muhulu.

U DZHIELA NTHA

Yo ḥwalwa nga

Harold Gondwe

Mufanisi

Karen Ahlschläger

Mudzudzanyi

Mavis Ndlovu

Muoli

PixelPing Design

Muṭalutshedzeli

Constance Mukondeleli Nembahé

Mukhwathisedzi wa vhuđi

Tshililo Netshandama

ISBN 978-0-638-00749-7

